

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no. Maij.

De iudicio dei contra iudeos hierusalem habitantes. Sermo. xij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

De timore iudiciorum.

pericam eminente in medio populi: et quicumque percussus fuerit a serpente respiciat eum et uiuet. Et factum est ita. Dicit Rabbi Salomō: quod in serpente non erat uirtus sanandi: sed aspicientes serpentem cognoscebant afflictionem illam a deo sibi iuste illatam: petendo misericordiam: et ipse deus sanabat eos. Rō autem mystica est: quia serpens ille figurabat christum passum in cruce: per cuius intuitum fidei et deuotionem sanamur a morsu sathane. Ex quo christus dicit Job. iij. Sicut exaltauit moyses serpentem in deserto: ita exaltari oportet filium hominis. Dicit magister in historia. quod illi serpentem eneam habuerunt secum filij israel semper et magnifice repositus est in hierusalē. Tandem ob cultum superstitionis quem sibi exhibebat populus comminuit eum in puluere rex Ezechias: et posuit in torre cedron: sicut etiam patrum. iij. Reg. xvij. Sexta plaga enarrat Numeri. xxv. quod. s. israel inuitat est. i. psecrat beelphegor: idolo madianitarum. Fratres autem dominus dixit ad moysen. Tolle sanctos principes populi: et suspende in patibulis proa sole ut auertas furor meus ab israel. Dicit magister in historia. Forte quod subditos non corripiebant duces tribuum uoluit suspendi uel potius principes. i. autores huius idolatrie. Occisique sunt. xxij. milia hominum. Septima plaga fuit quando iuuenes plurimi zelo phinees accensi: multa milia hominum percusserunt. Et enim refert iosephus et ponit Numeri. xxv. principes tribuum. Simeon zambui filium cuiusdam potētis medianitarum dixerat: quod dicebat corbi. Qui uxore iubete in quadam solenitate cum alijs ducibus deo non imolauit. Quobrem cum a moyse reprehēderent in generali qui colebant idola non deum: ille coram omnibus professus est se alienigenam durisse: et se idola colere: nec tyrānicis legibus quos ipse sibi moyses imposuerat obnoxium esse: quibus sub fingenteo legum et dei grauiori seruitute populum premebat quod egyptij: cum proprium auferebat uiuendi arbitrium. Et discēdes coram omni turba que flebat ante fores tabernaculi intrauit tabernaculum

uxoris. Surgensque phinees filius eleazar de medio multitudinis: et accepto pugione ingressus est post illum in lupanar. Et cum inuenisset coeutes profudit ambos in locis genitalibus. Quo exemplo multumori idolatras plurimos occiderunt. Quid plura? Et concluditur in prologo in epistolam ad romanos: ita crebra puocatione deum irritauerunt: ut omnes in beremo morerentur nec plures ex sententia eorum quod duo homines terram promissionis intrarunt. Nos igitur caueamus nobis: ne deum contra nos propter peccata nostra puocemus: quod quanto plura delicta: et gnioraque suscepimus: donat tanto grauiora nostra facinora delictaque reputant. Et si illa deponere neglexerimus: non negliget aut retardabit ultionem deus qui est benedictus in secula. Amen.

De iudicio dei contra iudeos in hierusalē habitantes. Sermo. xij.

Edit deus po

pulo iudeorum ciuitatem hierosolymitanam ad inhabitandum: in qua reposita Nabuchodonosor regis babilonis tunc excreuerunt iniquitates et execranda mala quod deus omnem populum tradidit in manus inimicorum suorum et ciuitate debellata: omnes uiriusque sexus iusto iudicio dei captiui ducti sunt in babilonem. Neque ob aliam causam tam graue damnum incurrerunt: nisi quod diuina mandata contenebant erantque deo celi abominabiles et eros. Ad quod clare intelligendum statui in hoc sermone de iudicio dei contra iudeos in hierusalē commorantes loqui. De quo si plenam noticiam habere uoluerimus: necesse est ut tria mysteria differamus.

Primum dicitur glorie.

Secundum nequie.

Tertium pene.

De gloria et magnificentia ciuitatis hierusalem. Capm. i.

Exaltauit deus gloriam ciuitatis hierosolymitane: et fecit illam speciosam et decoram

valde in qua motabatur iudei cum ingessent iherosolimam et quiete. Veruntamen ut sic fuisse demonstramus, tria de ipsa civitate consideremus.

Primo situm.

Secundo cultum.

Tertio statum.

¶ De optimo situ civitatis hierusalem.

Immo consideremus illius civitatis situm. Et de hoc notandum secundum Rabanum libro. xij. de origine rerum. ¶ Hierusalem est civitas in palestina in medio iudee posita: vmbilicus totius habitabilis nostre zone. Unde Ezechielis. v. dicit dominus. Ista est hierusalem: quam in medio gentium situavi. Nisi colas de lyra dicit: quia situata est in quarto climate terre habitabilis septem climatibus distincte. Est ibi terra fertilis: non modum frugum: sed etiam balsamo: melle et lacte. Que in distributione terre promissionis data fuit tribui beniamin: dicta iebus que est hierusalem: ut notatur Josue. xvij. Et idem dicitur in libro. lib. xiiij. etymol. In. xv. ad li. asserit quod secundum iudeos Sem filius Noe: quem dicunt melchisedech primus post diluivium in syria condidit salē urbē hanc: postea ipsam tenuerunt Jebusei: ex quibus dicta est iebus. Sicque duobus nominibus copulatis iebus et salem vocata est. Que postea a Salomone hierosolyma: quasi hierusalomonia dicta est.

¶ De templo mirabili hierosolym.

Secundo consideremus illius civitatis cultum. Ibi equidem a Salomone constructum est templum miro artificio: de quo dicitur in Paral. iij. Lepit Salomō

edificare domum domini in hierusalem in monte mozia: qui demonstratus fuerat David patri eius: anno quarto regni sui. Glo. hiero. sup illo verbo. Vade in terram visionis. In hoc monte inquit: obtulit Abraham holocaustum pro Isaac. Et glo. sup illo verbo iacob. Non est hic aliud nisi domus dei dicit: In hoc loco

creditur iacob dormivisse et vidisse angelorum visionem in scala: previdisseque templum et dei cultum ibidem futurum. Quantum vero fuerit domus illa miranda: per his que dicunt. iij. Reg. vj. Erat ibi concursus et frequentia gentium. Precipue vero secundum Nico. de lyra: ex omni iudea populo ibi concurrebat in festo pasche siue asymorum in memoriam liberationis de egypto. In festo pentecostes: in memoriam date legis. In festo scenophegie siue tabernaculorum: in memoriam mansionum in deserto. Hanc domum christus voluit sua presentia decorare. Ibi oblatus est quadragesima die postquam natus fuerat: Ibi inventus post triduum in medio doctorum. ut dicit Lu. ij. Ibi docebat. Unde Mar. xiiij. dicit: Quotidie apud vos erat docens in templo.

¶ De statu hierusalem.

Tertio consideremus illius civitatis statum. Facta eadem fuit civitas insignis et regia. Primusque ibi regnavit rex saul: quem samuel vixit in regē. ij. David. iij. Salomon. iij. Roboam. v. Abias. vj. Asa. vij. Josaphat. viij. Joram. ix. Ochozias. x. Joas. xj. Amasias. xij. Ozias. xij. Joathan. xiiij. Achaz. xv. Ezechias. xvj. Manasses. xvij. Amon. xvij. Josias. xix. Joachim. xx. Sedechias. Erat ergo civitas illa famosa plena populo et divitijs. Erat ibi ornata edificia: alta palatia: et iuvenes robusti et bellicosi. Sed ut dicit Lactantius. li. ij. Tu maxime deus ex memoria hominum elabitur: cum beneficis eius fructus honore divine indulgentie dare debent. Ideo populus hierosolymorum: ut patebit increpatus nimis recalcitrauit.

¶ De nequicia populi iudaici et impietate multa. Caplm. ij.

Quanta fuit iniquitas iudaici populi in hierusalem habitantis investigandus est: ut sic percipiamus quomodo deus populum illum nequam tradidit in captivitate. Sunt autem tria que accusant

De timore iudiciorum.

hierosolymoz culpam et impietatem.

Primum est multiplex offensio.

Secundum temeraria presumptio.

Tertium dura obstinatio.

De octo peccatis quibus in hierosalem offendebatur deus.

Primū quod accusat et arguit hierosolymoz culpa: est multiplex offensio. In multis namque non in uno solo peccato offendeant deum. Octo tamen erant inter cetera peccata principalia que abundabant in illa ciuitate.

Primum peccatum dicitur negligentie.

Secundum iniusticie.

Tertium auaricie.

Quartum fraudulencie.

Quintum uolencie.

Sextum luxurie.

Septimum idolatrie.

Octauum irreuerentie.

Primum peccatum quod abundabat in illa ciuitate dicitur negligentie. Superiores namque non curabant de salute subditorum. Quinimo suo malo exemplo corrumpebant eos: et inducebant ad male faciendum. Sic Hieremias conquerebatur. x. c. di. Stulte egere pastores: et deum non exquisierunt: propterea non intellexerunt: et omnis grex eorum dispersus est. Et. xxiiij. c. Dicitur. aiebat: Ube pastoribus qui disperdunt et dilacerant gregem pascue mee dicit dominus. Sic cantus o predicatores: ne propter ista prelati detrahant. Si boni sunt: bene erit ipsis: si uero mali: iudicet illos deus. Nostra res non interest illorum increpare delicta. Secundum peccatum quod abundabat in ciuitate hierosale erat iniusticia. Et de hac dicitur. y. c. ait: Circumite uias hierosale: et aspiciate et considerate: et querite in plateis eius: an inueniatis uirum scientem iudicium et querentem fidem. Et infra. Causam uidue non iudicauerunt: et causas pupilli non direxerunt. Quid de nobis dicam? Veni ueni perijt profectio de terra iusticia. Timore: amore: et odio: ac precio est eiecta. ut dicitur. x. q. iij. c. quattuor. Sed profecto impletus est

dictum Isidori quod ait. x. q. iij. c. paup. Pauper dum non habet quod offerat in iudicio non solum audiri potest: sed etiam dicitur vitare opprimis. Et uoluntate auro iusticia: maliciaque reus primescit culpa: quia nimis redimere existimat. Et in ut dicit Augustinus. li. iij. de ciui. dei. c. iij. amara iusticia: quid sunt regna nisi magna latrocinia. Ideo dicitur. x. q. iij. c. si seculi leges. Summum in rebus bonum est iusticiam colere: ac sua cuiusque iura seruare. Et Aristoteles. v. eth. ait: Preclarissima virtus esse videtur iusticia: et neque hesperus neque lucifer ita admirabilis. Tertium peccatum quod erat in hierosale fuit auaricia: de qua dicitur. y. c. sic scribitur: A maiore usque ad minorem omnes studebant auaricie: et a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum. Hoc tamen tempore ne scio quid referat: cum mundus totus auaricie uinculis detinetur. Ob illa etiam multiplicitata sunt omnia mala: periuria. fraudes: deceptiones: mendacia: odia: inuisiones: rancores: rapine: uisus: simonie: et similia. Quartum peccatum quod erat in hierosale fuit fraudulencia. Omnes pro maiori parte erant simulati: ficti: astuti: callidi: et deceptores in omni arte: in omni exercitio: in omni denique uersatione sua. Unde dicitur. ix. c. di. Anusculi a primo suo se custodiant: et in omni se suo non habeat fiducia: quia omnis frater supplantas supplantabit: et omnis amicus fraudulenter incedet. Quod habet nunc unum amicum uerum: Inquit Ambrosius. li. iij. de officiis. Facilis vox et communis: tuus sum totus sed paucorum effectus. Quintum peccatum in hierosale fuit uolencia. De hoc dicitur. Dicitur. xxxiiij. c. Retraherunt seruos suos: et ancillas suas quos dimiserunt liberos: et subiugauerunt in famulos et famulas. Hoc dicitur Nico. de lyra quod Erud. xxi. c. dictum fuit. Si emeris seruum hebreum sex annis seruet tibi: in anno septimo erit liber gratis: ita quod non poterat ultra teneri nisi uellet remanere. Tpe quo Sedechie regio: et ante tenuerat seruos et ancillas diutius propter auaricia sua: tamen ad monitionem Dieremie et aliorum uirorum bonorum: rex Sedechias et sui subditi ita

tuerunt firmiter dimittere seruos suos
 hebreos et ancillas sicut preceptus legis.
 Et ut hec ordinatio esset firma sciderunt
 vitulu in duas partes: et inter illas par-
 tes trasserunt rex et principes eius ad si-
 gnificandū: quod sic esset dignus occidi et di-
 uidi infringens illā ordinationē. Verūtm̄
 post cupiditatē ducti retraxerunt ad se
 redigendo in seruitutē. Et sic nō solum
 peccauerūt cōtra legē diuinā: sed etiam
 cōtra statutū ppium. Siles his hodie
 sunt qui retinent famulos et ancillas: et
 permittūt eos perimere fame et rigore:
 suntq; illis infesti: nō solū compellēda
 plus debito laborare: sed etiā iniuriādo
 et cōtumelias ac vberib; afficiēdo. Non
 didicere isti disciplinā sapientis: q̄ Eccl̄
 iij. c. ait: Noli esse sicut leo i domo tua:
 evertēs domesticos tuos: et opprimēs
 subiectos tibi. Et p̄ his facit id Seneca
 ad Lucillā. Solāt inq̄ te potū serui tui
 q̄ timeāt. **¶** Sertū pctm̄ hierusalē fuit
 luxuria. Et de hoc b; Viere. v. c. in perso-
 na dei. Saturauit eos et mechati sunt. et
 ruij. c. Adulterijs repleta est terra. Si-
 lar de hoc b; loquātur exēpla. **¶** Ser-
 ptimū pctm̄ fuit idolatria: de qua Vie-
 re. s. c. de; cōquerēbas sic. Dereliquerūt
 mer: et libauerūt dñs alienis: et adoraue-
 rūt opus manū suarū. **¶** Octauū pec-
 carū fuit irreuerētia ad cultū diuinū: nā
 in tēplo absq; deuotione ingrediebātur
 et egrediebantur. Et de hoc sic habetur
 Viere. vii. c. Fecere filij iuda malum in
 oculis meis: dicit dñs. Posuerunt offen-
 dicula sua in domo in qua inuocatum
 est nomen meum: et polluerunt eam. O-
 m̄q; reprehensib; les xpiani sunt: qui tem-
 pla dei et ecclesias tanq; lupanaria cal-
 sant. Pro quibus facit illud qd̄ scribit
 de immunitate ecclie lib. vi. in. c. Decet.
 Decet domū dñi scitudo. Decet vt cu-
 tus i pace factus est locus: eius cultus
 sit cū debita veneratiōe pacificus. Sic
 itaq; ad ecclesias humilis et deuotus in-
 gressus. Sit in eis q̄ta cōuersatio: deo
 grata: inspicētib; placida. In hierlm̄
 ergo erāt huiusmodi vitia et alia plu;

rima q̄ solet abhorere deus.
¶ De p̄sumptione populi.

Secundum qd̄ accusat et argu-
 it hierosolymoz culpā est te-
 meraria p̄sumptio. In tot-
 em peccatis deum spernebāt
 Unde Viere. v. c. d;: Negau-
 runt dominum: et dixerunt: Non est ip̄s
 se: neq; veniet super nos malus: gladiū
 et famem non videbimus. Et infra. Nō
 dixerunt in corde suo: metuamus dñm
 deum nostrum. Cōsidebant ergo in se:
 ipsi: et p̄seuerantes in malis suis pe-
 nitentiā recusabant. De hoc dicitur Vie-
 re. viij. c. Nemo qd̄ bonum est loquitur
 nullus est qui agat penitentiam super
 peccato suo dicēs: quid feci. Oēs cōuer-
 si sunt ad cursum suuz: quasi equus im-
 petu vadens ad p̄lium.

¶ De obstinatione iudeoz.

Ertius qd̄ ostēdit hierosoly-
 moz culpā: est dura obstina-
 tio: nā cum p̄ plures annos
 pp̄s ille cōmonitus fuisset:
 nunq; se corrigere voluit. In-
 quit Hiero. in cōmēto sup̄ Dieremiam:
 q̄ hieremias cū esset adhuc puer p̄phe-
 tare cepit anno. xij. Josie filij Amō res-
 gis iuda: p̄phetavitq; in ip̄erio eius
 annis. xix. et postea sub Joachim filio ei
 annis. xj. et sub Sedechia q̄ vltimus fu-
 it regni iuda: annis. xj. vsq; ad q̄ntum
 mēsem: qm̄ a babylonis capta ē hierlm̄.
 Et p̄ hoc ab exordio prophetie sue vsq;
 ad captiuitatē hierlm̄: qua et ipse captus
 est: p̄phetavit annis q̄draginta et vno:
 et p̄dixit clare ciuitatis excidium: nisi pe-
 nitentiā agerent. At illi nō solū nō ti-
 mebant et humiliabant se deo: verū etiā
 hieremias p̄sequēbantur. Scribit nāq;
 Viere. xxvj. c. q̄ cū semel p̄phetasset:
 apprehenderūt eū dicētes: Adorte mo-
 riarur. Et congregatus est omnis popu-
 lus aduersus Dieremiam in domū dñi.
 Tandem vtrens bonis verbis Dieremias:
 dixit ois populus. Nō est viro huic
 iudiciū mortis: q̄ in noie dñi dei nostri
 locutus est ad nos. et Viere. xxxij. habet

De timore iudiciorum.

qualiter cesum eū miserūt in carcerem; ubi sedit dieb⁹ multis. ⁊ Viere. xxxvij. ē. narrat qualiter submiserūt eū in lacū in quo nō erat aqua: sed lutū: multasq; alias psecutiones intulerūt sibi. **O** malicia incorrigibilis: o malignitas hoīm iniquoz: o duricies prauoz cordiū. **A**eritas adamaf: deus p̄dicat timēdus: virtus increpanf: efferunt virtutes ⁊ boni mores: tñ odio habent qui deo iubente talia nūciant. **I**tecirco nemo p̄t de deo cōqueri si in nos seuerus appareat.

¶ De graui punitione ⁊ plaga hierlm. Capitulum. iij.

¶ Si dudū lōganimis p̄ Dies remā pplm ad p̄niam vocauerat: sceleribus ⁊ malicia iniquoz puocatus: ad vniuersā dicā rādē excitatus est. **Q**uōd vt cūcti valeāt scire in hoc mysterio: tercio de pena hierlm p̄tractauimus: de q̄ tria sunt cōsideranda.

¶ Prīmū dī ciuitatis obsessio:

¶ Scdm ciuitatis afflictio.

¶ Tertīū ciuitatis captio ⁊ deletio.

¶ De valida obsidione ciuitatis.

¶ Rīmū cōsiderandū est ciuitatis obsessio. **U**t enim h̄r. iij. Reg. vlti. c. 2. ij. Paral. vlti. c. Anno nono Sedechie circumdata est hierlm a Nabuchodonosor cum validissimo exercitu: ⁊ extructe fuerunt in circuitu eius munitiones: ⁊ clausa est ciuitas decē ⁊ octo mēsbus. **¶** Scdm cōsiderandū est ciuitatis afflictio. **P**reualuit q̄ppe interim famēs: nec erat panis pp̄lo terre. **¶** Tertīū cōsiderandū est ciuitatis captio. **N**ay ciuitas capta fuit: ⁊ fugit Sedechias. **R**abbi Salomō dicit: q̄ ipse fugit per quandā viā subterraneā: cuius exitus erat bñ lōge a ciuitate. **S**ed deus fecit apparere vnā capreā siluestre ⁊ dū chaldei vellēt eā capere fugiēdo cucurrit super terrā h̄m viā illius lineę subterraneę p̄dictā vsq; ad exitū. **E**t sic chaldei inuenerūt Sedechiā: q̄ exierat viā illā. **S**ed Nico. de ly. dicit: q̄ hoc nō est veri-

simile q̄ chaldei tūc intēderēt venabōni. **I**ō dicēdū q̄ illecuti sunt Sedechiā p̄ iudiciū aliquoz: quos ceperūt in ciuitate: q̄ nō poterāt fugere. **S**cdm magi strū in historia: capta fuit ciuitas circa mediā noctē. **C**aptus itaq; fuit Sedechias: ⁊ adductus corā nabuchodonosor. **Q**ui dixit ei. **M**agnus deus habes nequiciā tuā odio tradidit te mihi. **D**ecidit ⁊ filios eius coram eo. **O**culos h̄o Sedechie effodit: ⁊ catenis vinxit eum ⁊ duxit eum in babylonē. **M**uri autē hierlm destructi sunt: ⁊ ciuitas expoliata: tandē succensa: ⁊ pp̄s ductus in captiuitatē. **R**efert magister i historia: cū Nabuchodonosor intrasset babylonem cū triūpho: victimas solēnis immolauit dñs suis: ⁊ solēnisauit cū oī populo nouē diebus. **C**ūq; recūserēt expoliari: p̄cepit rex vt adduceret Sedechias in mediū: ⁊ aliq; de cāronibus templi cū eo: qui psallerent corā cōiuantibus in musicis instrumentis ⁊ canerēt hymnos de cāntis syon. **B**ibebāt autē cōiue in vasis domus dñi: quoz quedā Nabuchodonosor: p̄secrauit idolis: quedā h̄o sibi reseruauit. **C**ūq; darēt psallētib; potū: clāculo p̄cepit rex: vt daret Sedechie potus laxatiuus. **E**t corā omnibus ignominiose laxatus est: sicq; irritus reduxere ad carcerē: quoniam afflicto dolore post paucos dies mortuus est. **A**t Nabuchodonosor fecit eū honore regio sepeliri. **T**ali iudicio deus illū puniuit: q̄ vt scribit. ij. Paral. vlti. viginū ⁊ vnius anni erat cum regnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit in hierlm: ⁊ fecit malū corā oculis dñi dei sui: nec erubuit faciē **V**ieremie p̄phete loquentis ad se ⁊ ex ore dñi. **A** rege q̄ Nabuchodonosor recessit: q̄ adiurauerat eū p̄ deū ⁊ indurauit ceruicē suā ⁊ cor: vt nō reuerteret ad dñm deū isrl. **S**i ergo ipse timuisset deū: abstinuisset vr̄iq; a cor tātisq; pctis: ⁊ deus misericordiā suā ostēdisset illi: quā nobis exhibeat q̄ est bñdictus in sēla scloz. **A**men.

¶ De iudicio dei cōtra iudeos xpm ⁊ c.